Covid 19 Dönemi

TEGV Çocukları Uzaktan Eğitim

Durum Değerlendirme Raporu

Mayıs 2020

Veli Anketi ve Değerlendirme Raporu Hakkında

Bu çalışma, Covid 19 Dönemi okulların kapanması ile başlayan uzaktan eğitim sürecinde çocukların ve velilerin tecrübelerinden yola çıkarak uzaktan eğitim ile ilgili genel durum değerlendirmesi yapmak amacı ile gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Eğitim Gönüllüleri tarafından gerçekleştirilen veli anketi, TEGV'in 36 Etkinlik Noktası Çalışanı tarafından telefonla ve çevirimiçi olarak, Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesinde, 31 şehirden 368 TEGV velisine uygulanmış, ülkenin dört bir yanında yaşayan çocuklarımızın ve ailelerin uzaktan eğitim tecrübelerini derlememize, konuyu derinlemesine değerlendirmemize ve öneriler sunmamıza olanak sağlamıştır.

Demografi ve Örneklem

Bu çalışma, sosyo-ekonomik olarak dezavantajlı bölgelerdeki çocukların ve velilerin uzaktan eğitim tecrübelerini değerlendirmek üzere yapılmıştır. 368 çocuğumuzun %80'ini 2-5. sınıflar oluşturmaktadır.

TEGV in Eğitim Parkları ve Öğrenim Birimleri 31 farklı ilde bulunmaktadır, anket 368 veliye 7 coğrafik bölgede eşit sayıda uygulanmıştır. TEGV öğrenim birimleri özellikle sosyal ve ekonomik olarak dezavantajlı bölgelerde konumlandığı için ankete katılan velilerin çocukları devlet okuluna devam etmektedir ve uzaktan öğrenme tecrübeleri EBA ve sınıf öğretmenleri ile sınırlıdır.

Ankete katılan velilerin %54'ünün 1-2 çocuklu, %34'ünün 3'ten fazla çocuklu olduğu, ve %12'sinin ise 5'ten fazla çocuğunun olduğu görülmekte

Covid 19 Dönemi Türkiye'deki Uzaktan Eğitime Genel Bakış

MEB tarafından 12 Mart 2020'de okulların uzaktan eğitime geçeceği bildirildi ve aşağıdaki gibi bir planlama sunuldu:

- TV eğitimi: EBA Televizyon kanallarından yayın (Kanal yayın akışı 12 sınıf seviyesi için farklı saatlerde planlanmış, her iki seviyeye günde iki saat ayırılmıştır)

- Asenkron eğitim: EBA'yı internet üzerinden öğrencinin kendi başına kullanımı (Her sınıf seviyesinde her gün her saat için asenkron video anlatımlı dersler tavsiye edilmiştir.)

- Senkron Eğitim: Öğretmen ve öğrencinin buluşabileceği EBA Canlı Sınıf (8. Ve 12. Sınıflar için saat sınır olmaksızın öğrencilerin kendi öğretmenleri ile sınav hazırlığı, soru cevap çalışması yapması amacı ile başlanmış, 30 Nisan 2020'den geçerli olmak üzere de tüm sınıf seviyeleri için bir program dahilinde canlı ders çalışmalarının başlanması planlanmıştır.)

*EBA'nın yanısıra, zoom gibi videolu toplantı araçlarının ihtiyaca hızlı cevap vermesi ile bazı MEB okul ve öğretmenleri kendi insiyatifleri ile öğrencileri ile canlı derslere başladılar. Bu çalışmaların hangi okulları kapsadığı, eğitim içeriği, süresi vb. konusunda henüz bir veri bulunmasa da, çocukların bilgisayar ve internet erişiminin sağlandığı sosyo-ekonomik olarak göreceli olarak daha avantajlı olan bölgelerde ve okullarda, öğretmen insiyatifinde yürüdüğünü görüyoruz.

TEGV Çocuklarının ve Velilerinin Uzaktan Eğitime katılımları

Velilerimize, MEB tarafından sunulan uzaktan eğitimi ne kapsamda ve yoğunlukta, hangi altyapı ve donanım ile takip ettiklerini sorduk. EBA'yı hergün düzenli olarak takip eden çocuklarımızın oranı %69 olarak bulunmuş, bu takibin %83 oranı ile en çok televizyon kanalları üzerinden yapıldığı ortaya çıkmıştır.

EBA çevrimiçi portal üzerinden asenkron eğitim takibi oranı %47, ve canlı ders katılım oranı ise %11'dir.

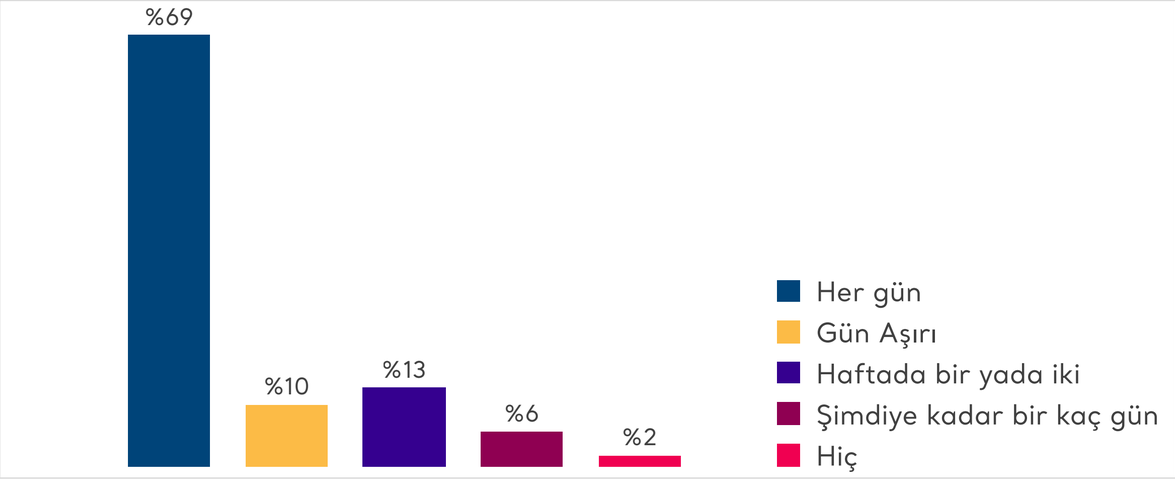

Tablo 1. EBA takip sıklığı

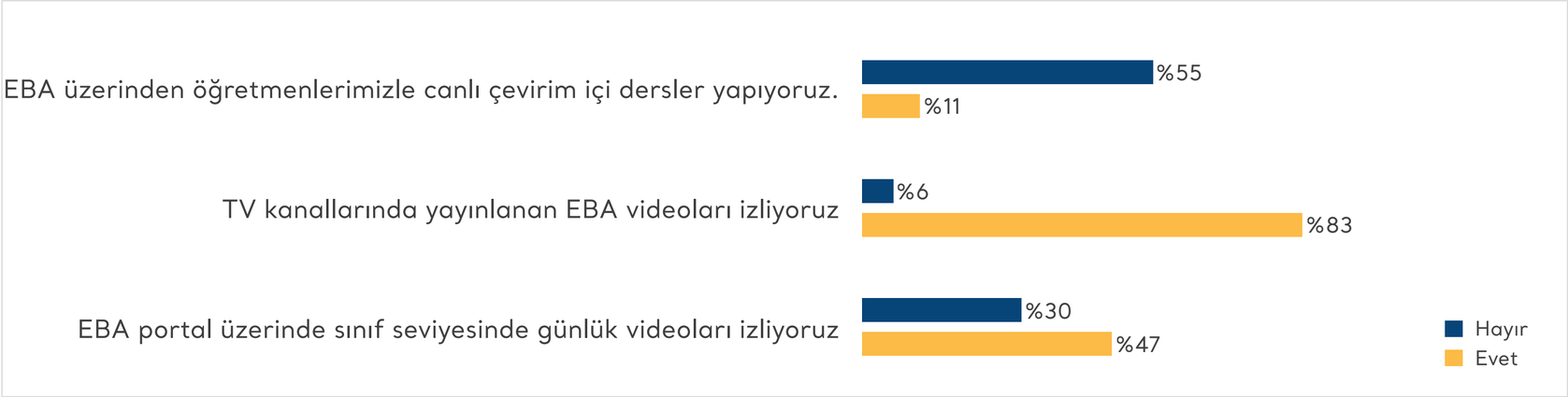

Tablo 3. EBA Uzaktan eğitimde kullanılan araçlar

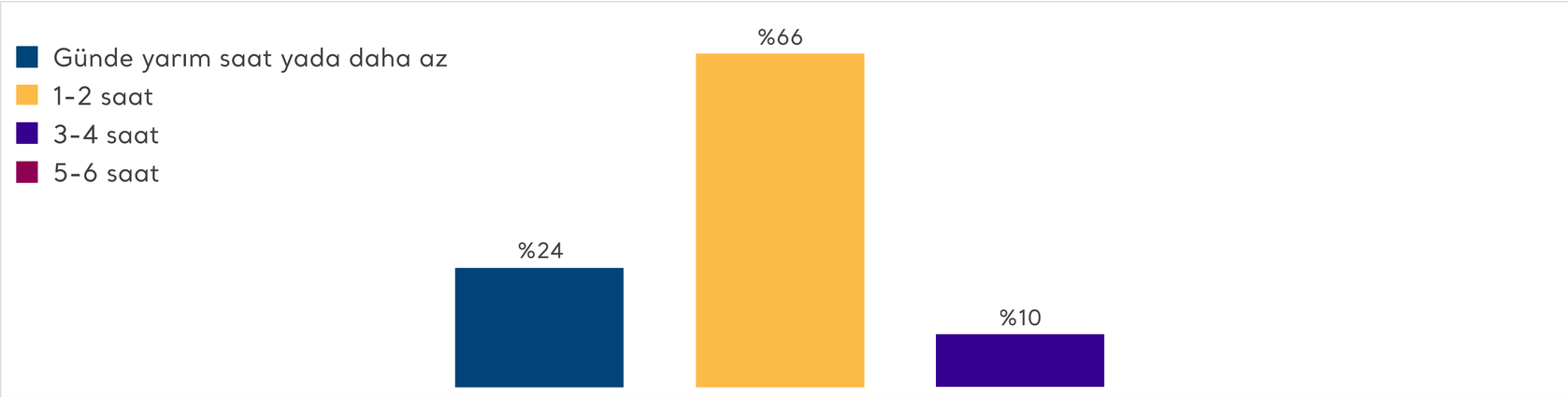

Tablo 2. EBA'ya ayrılan süre (günlük)

TEGV Çocuklarının ve Velilerinin Uzaktan Eğitime Uyum Kapasiteleri

Çocukların uzaktan eğitim sürecinde ihtiyaç duyacakları eğitim teknolojileri bilgi ve donanımları, ve bu alanda ailelerinden talep ettikleri destek araştırıldı.

Velilerin %47'sinin EBA'yı düzenli takip ettikleri, %36'sının belirli aralıklarla takip ettiği görüldü. Çocukların %37'sinin velisinden destek istediği, ve desteğin yoğunlukla Matematik ve problem/test çözme, araştırma ödevleri ve İngilizce alanlarında yoğunlaştığı görüldü.

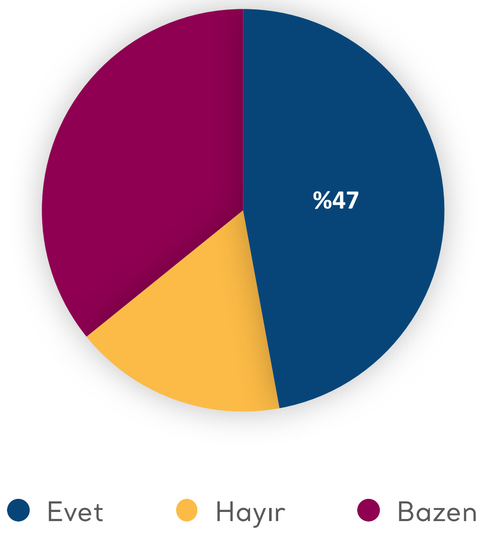

Tablo 4. Velinin EBA'yı çocukla birlikte takibi

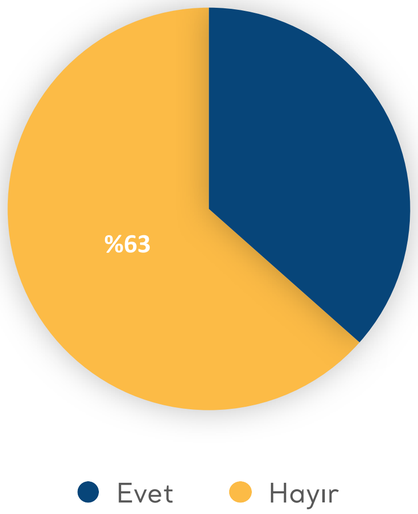

Tablo 5. Çocuğun EBA çalışmaları ile ilgili destek talebi

Çocuklarımızın eğitim teknolojileri ile ilgili bilgi ve donanımları ve bu konularda ihtiyaç duydukları aile desteği (Tablo 6) birlikte yorumladığında, uzaktan öğrenmenin verimli olabilmesi için ön koşul olan «etkileşim» elementini gerçekleştirecek bilgi, araç ve platformların toplum tabanında henüz çok yeni olduğu ve bilinmediği anlaşılmaktadır.

Televizyonla içeriklere erişim % 97, web sitesi/portal üzerinden eğitim içeriklerine erişim %74; Sanal sınıf deneyimi %22, görüntülü iletişim araçlarının kullanımı %36; e-posta kullanımı %20; word kullanmı ve çalışmaların doğru kaydedilmesi %62 olarak bulunmuştur.

Ancak, ilköğretim seviyesi için, her ikisi de Covid19 döneminde popülerleşen, çevirimiçi **görüntülü iletişim platformları** kullanma ve **sanal sınıf** kullanma ve bilinme oranı karşılaştırıldığında senkron ve asenkron eğitimle ilgili canlı sınıflarda eğitimin daha öne çıktığı görülmektedir.

Her iki yöntemin kısa, orta ve uzun vadedeki etkileri, kullanılacak içeriklerin standartları, hedefleri ve sınıf ve yetenek seviyeleri önümüzdeki dönemlerin araştırma konuları olacaktır.

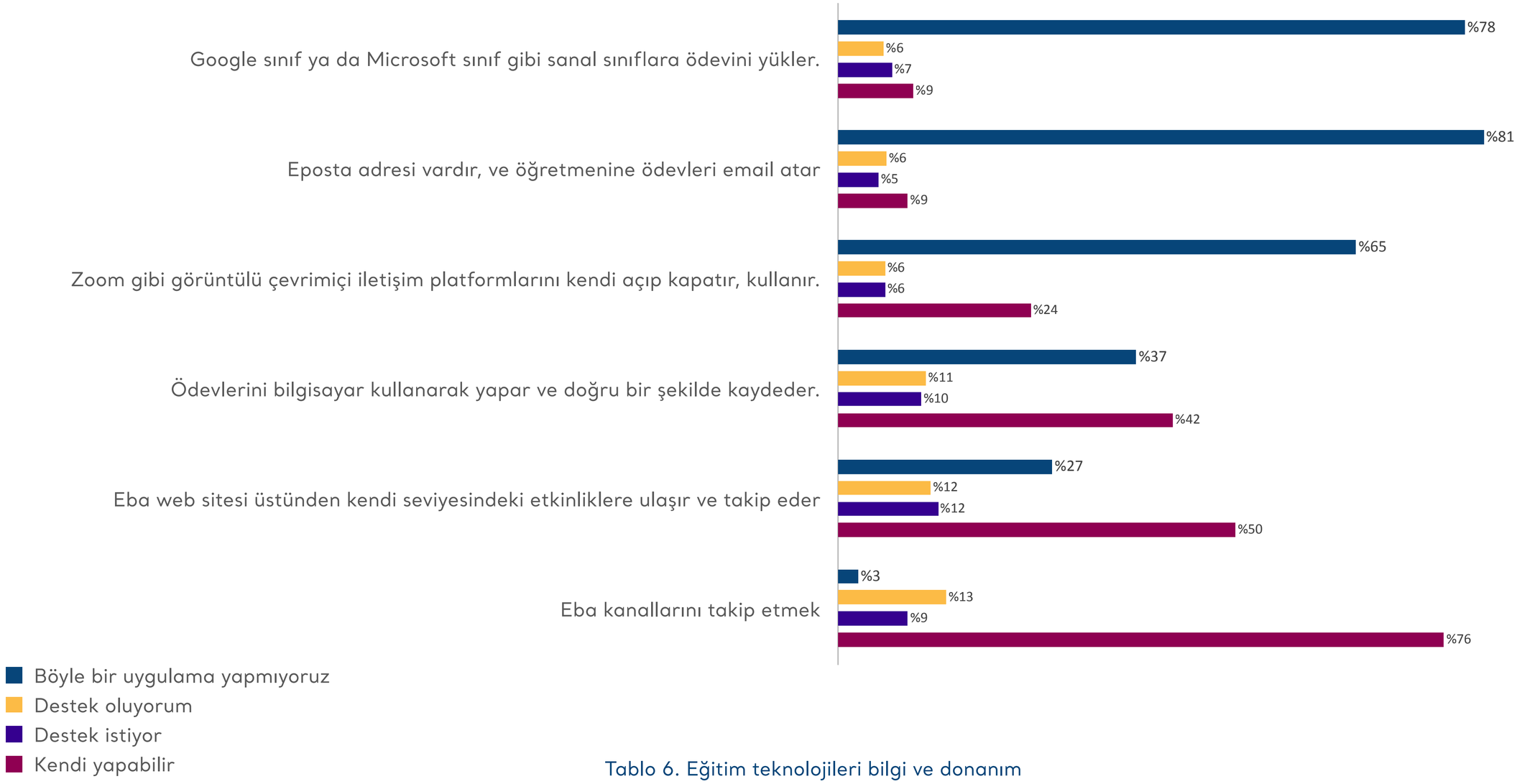

Tablo 6. Eğitim teknolojileri bilgi ve donanım

İnternet ve Donanıma Erişim

OECD 2018 Raporuna göre Türkiye'de çocukların okul çalışmaları için bilgisayara erişim oranı %33, internet erişimi %50 olarak belirtilmiştir.

368 veli ile gerçekleştirdiğimiz bu çalışmada, TEGV çocukların %50'sinin uzaktan eğitimde bilgisayar kullandığı, %59'unun cep telefonu kullandığı, %28 inin tablet kullandığı, % 4 ünün ise hiç bir aracı kullanmadığı görülmüştür.

İnternet ve Donanıma Erişim

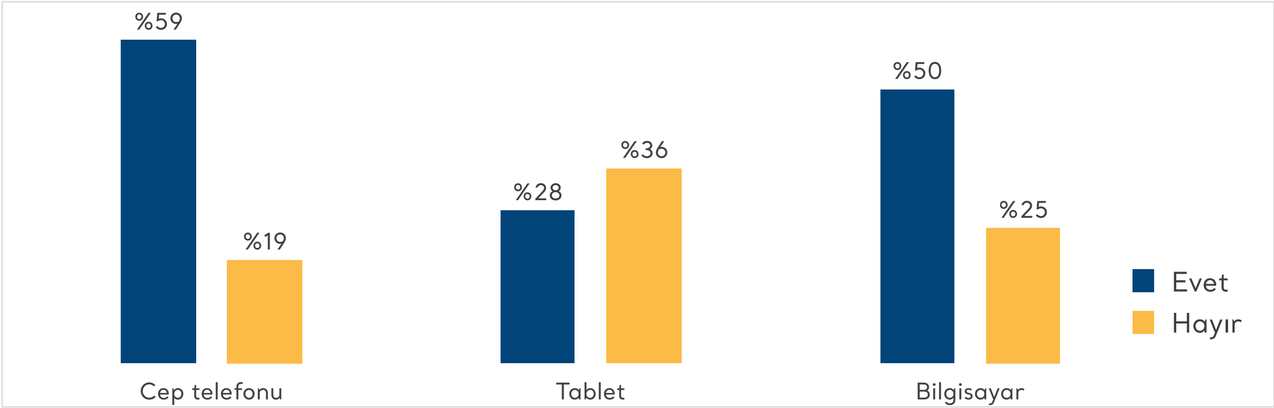

Tablo 7. Uzaktan eğitim için kullanılan araçlar

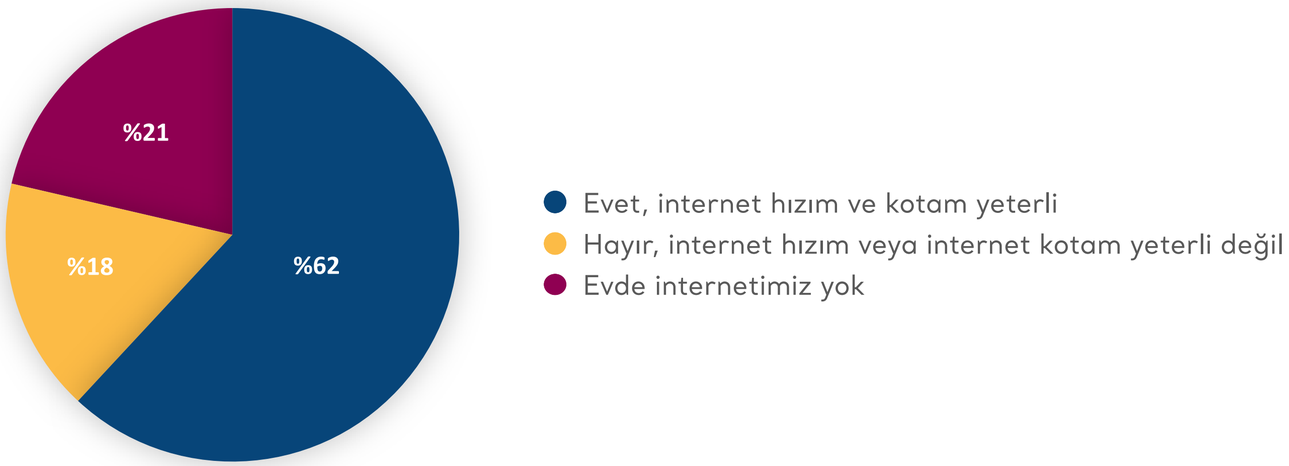

Tablo 8. Internet erişimi, hızı ve kotası

Öğretmen ve Sınıf ile Etkileşim

Bu dönemde çocukların öğretmenleri ile en çok telefon ile konuşarak (%58) ya da whatsapp (%73) üzerinden yazarak haberleştikleri görüldü. Çevrimiçi canlı sınıflarda buluşma oranı %8, hiç iletişim kurmayanların oranı ise %7 dir. Sınıf ile canlı iletişimin oldukça düşük seviyede olduğu görülmektedir. Çocukların hafta içi öğretmenleri ile düzenli olarak görüşme oranı %48, haftada 1-2 gün görüşme oranı %31, geçen 1,5 ayda yalnızca 1 ya da 2 kez görüşme oranı ise %21 dir. Düzensiz ve nadiren iletişim toplam olarak %51'dir.

Eğitimde düzen, rutin ve sistemin önemi düşünüldüğünde, çocuklarımızın %51'inin bu düzeni kurmakta öğretmen desteğini almadığı görülmektedir. Çocukların yalnızca %3 ünün öğretmenleri ile sohbet ettikleri verisi çocukların kriz ve travma döneminde artan rehberlik ihtiyacının karşılanması, çocuğun kriz ve ihtiyaç anında okul tarafından sosyal ve duygusal olarak desteklenmesi konusunda okulun ve öğretmenin rolünün yeniden değerlendirilmesi yönünde bir ihtiyaç ortaya koymaktadır.

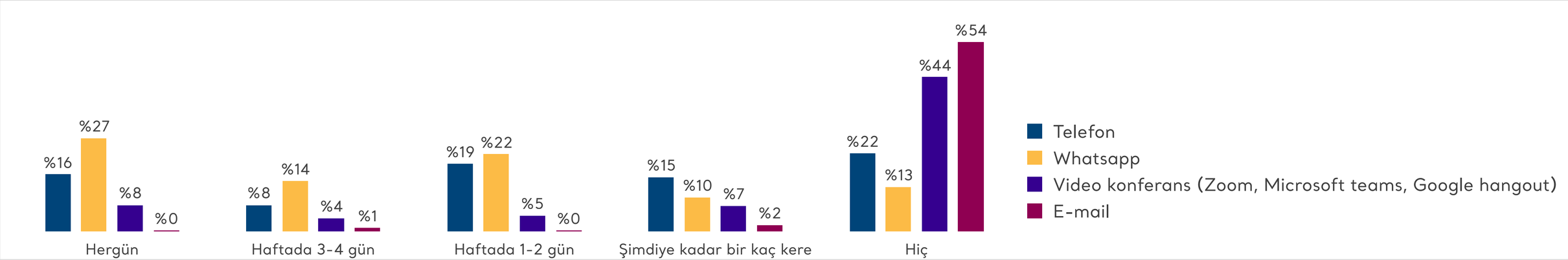

Tablo 9. Öğretmen ile iletişimde kullanılan araçlar

Tablo 10 ve 11'e bakıldığında, çocukların öğretmenleri ve arkadaşları ile çok büyük bir yoğunlukla cep telefonu üzerinden iletişim kurdukları görülmektedir.

Çocukların %7'sinin geçen 1,5 aylık süre içerisinde öğretmenleri ile hiç iletişim kurmadığı, %39'unun ise arkadaşları ile iletişim kurmadığı görülmüştür. Uzaktan öğrenme konusunda ekran büyüklüğü, ekran paylaşımı ve veliye ait olması gibi konulardaki kısıtlara rağmen cep telefonunun kullanımı çok popülerdir.

Uzaktan eğitim için tablet veya bilgisayara ihtiyaç olduğu ise açıktır. Bu konuda hızla eğitim için özel ve uygun fiyatlı dijital araçlar geliştirilmesi ve bu araçların ders kitapları ve defterlerin yerini alması gerekmektedir.

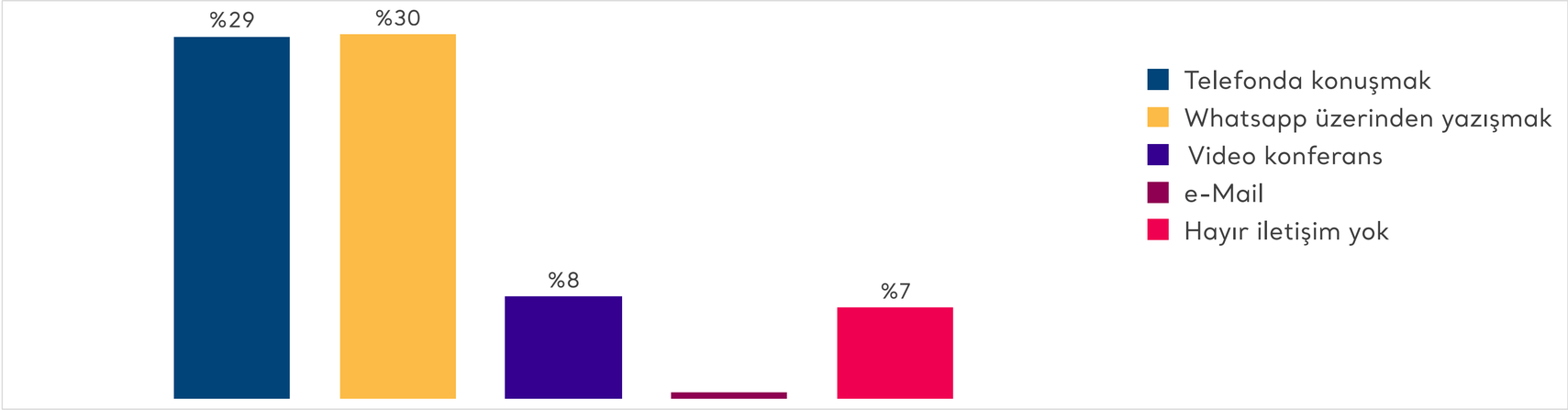

Tablo 10. öğretmenle iletişim aracı

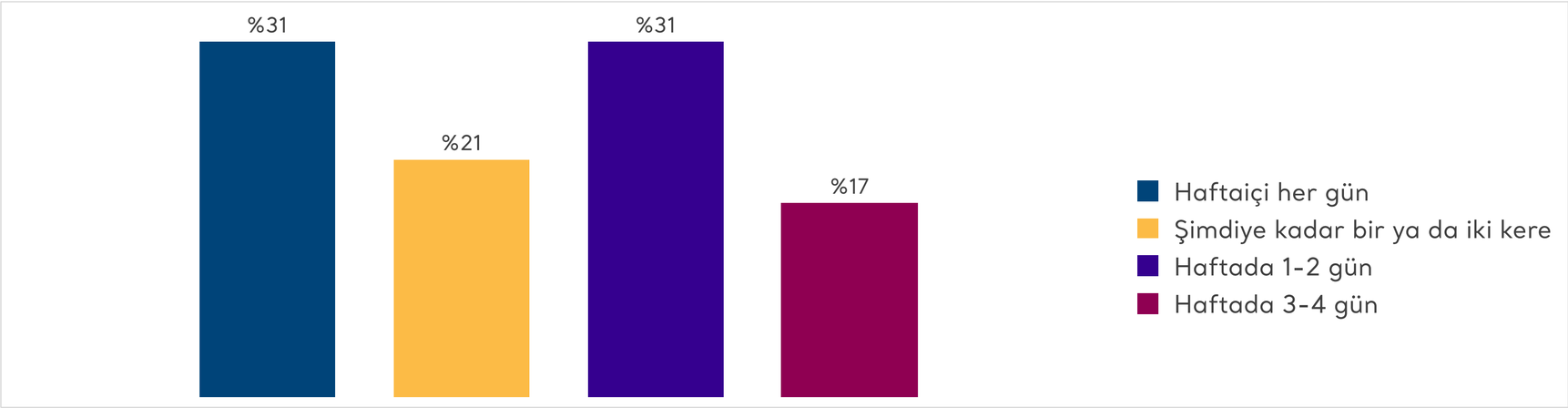

Tablo 11. öğretmenle iletişim sıklığı

Duygusal ve Psikolojik Etkiler

Rutin kaybı, sosyal izolasyon, kalabalık ailelerde fiziksel yetersizlikler, toplumdaki korku ve panik, yeni eğitim araçları ve uygulamaları ve esas olarak ani ve uzun süreli değişim sebebi ile çocukların akademik uyumlarının ve kapasitelerinin yanı sıra duygusal ve psikolojik uyum süreçlerini araştırmak üzere annelerin çocuklardaki davranış değişikliklerine dair gözlemlerini sorduk.

Çocukların %20'sinde davranış değişimi oluştuğu bildirildi. Ankete katılan ebeveynlerin yaklaşık yarısının 3'ten fazla çocuk sahibi olduğu düşünüldüğünde çocukları gözlem yeteneklerini düşürebilir, ancak veli gözlemine göre çocuklarda 1 ya da birden fazla davranış değişimi oluşmuştur.

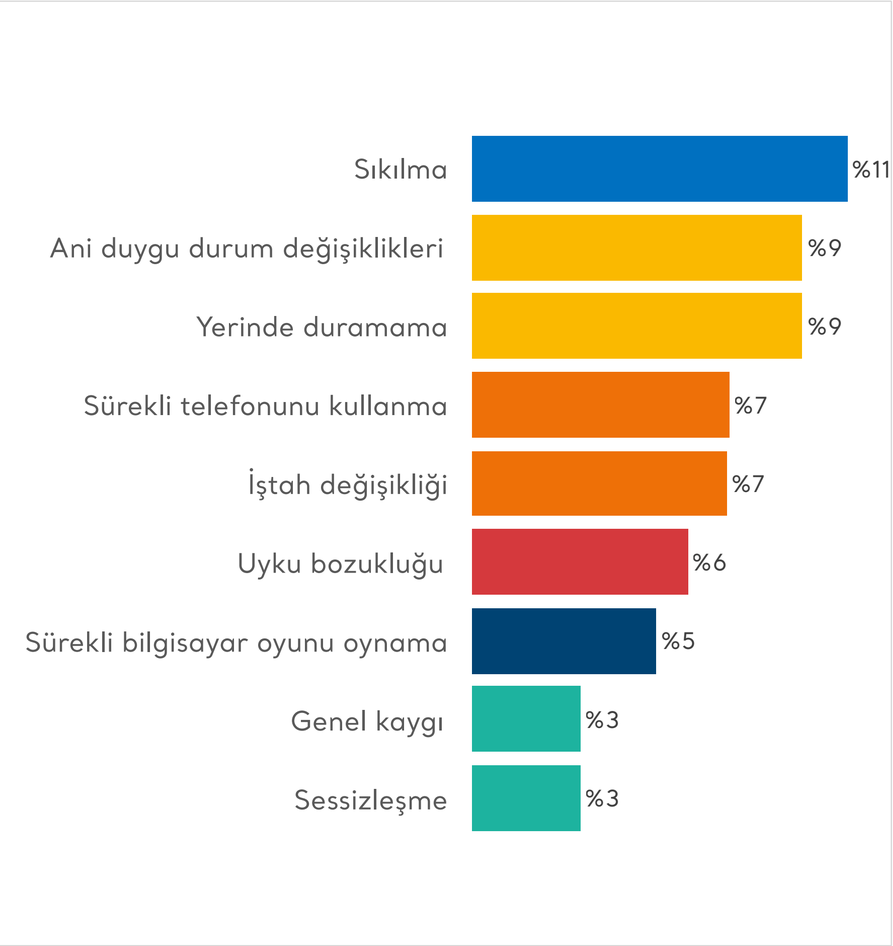

Tablo 13. Davranış değişikliği

Duygusal ve Psikolojik Etkiler

İştah değişikliği ve uyku bozukluğu; sürekli televizyon izleme, bilgisayar oyunu oynama ve telefonu kullanma da çoğunlukla birlikte görülmüştür.

Bu dönemde yaşanan stresin ve uzaktan eğitimin özellikle dezavantajlı bölgelerde çocukların psikolojisini nasıl etkilediğine yönelik derinlemesine araştırma yapmak, bu tür krizlerde toplumun her kesimine yayılacak rehberlik ve stres önleme çalışmalarına ön ayak olacaktır.

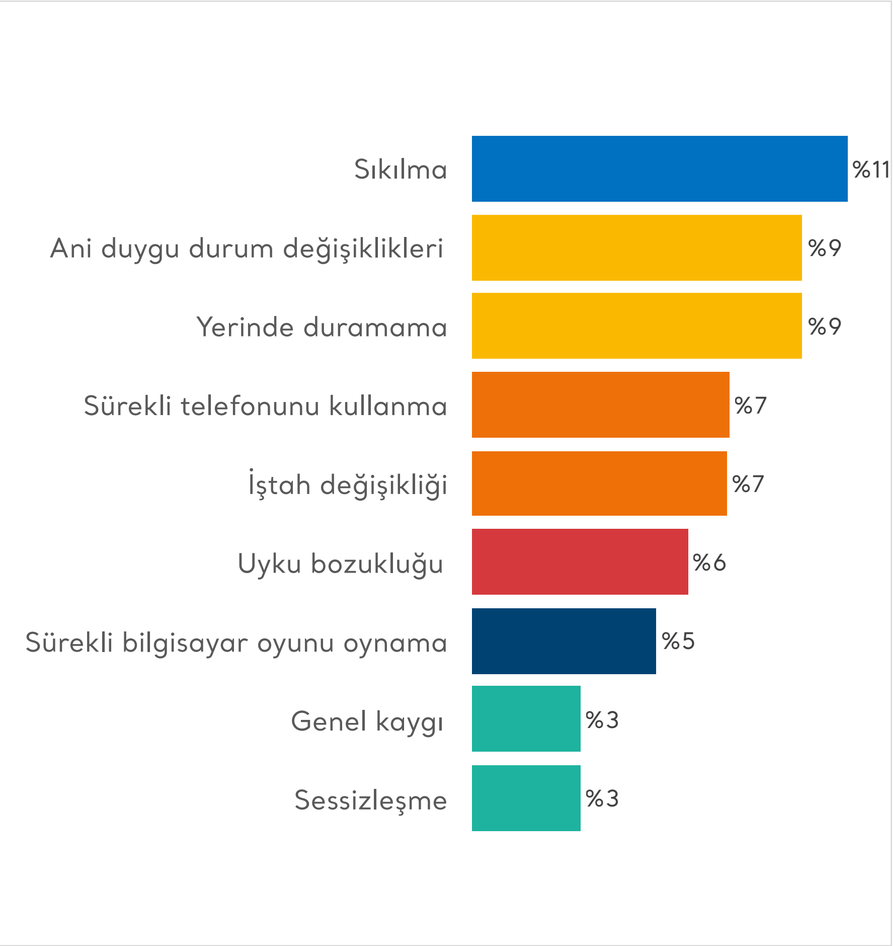

Tablo 13. Davranış değişikliği

TEGV'den Beklentiler

«Uzaktan Eğitim konusunda TEGV faaliyet gösterseydi velilerin beklentisi ne olurdu?» soruna verilen cevaplarda İngilizce ve Matematik ilk iki sırayı almaktadır; sanat 3. alan olarak belirlenmiştir. Bu iki alan, yine bu çalışmada, çocukların velilerinden en çok destek istediği konular ile tam olarak örtüşmektedir.

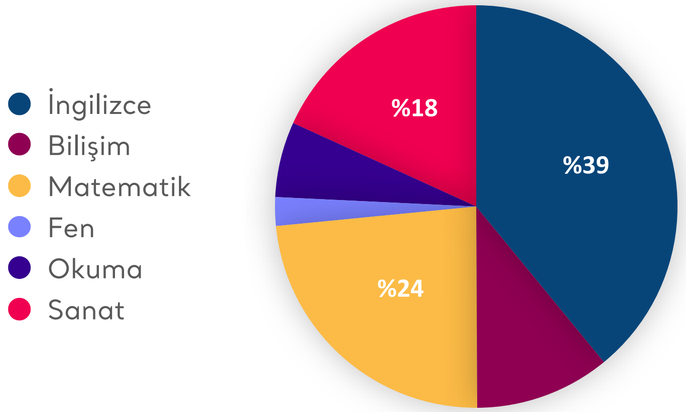

Tablo 14. TEGV'den beklentiler

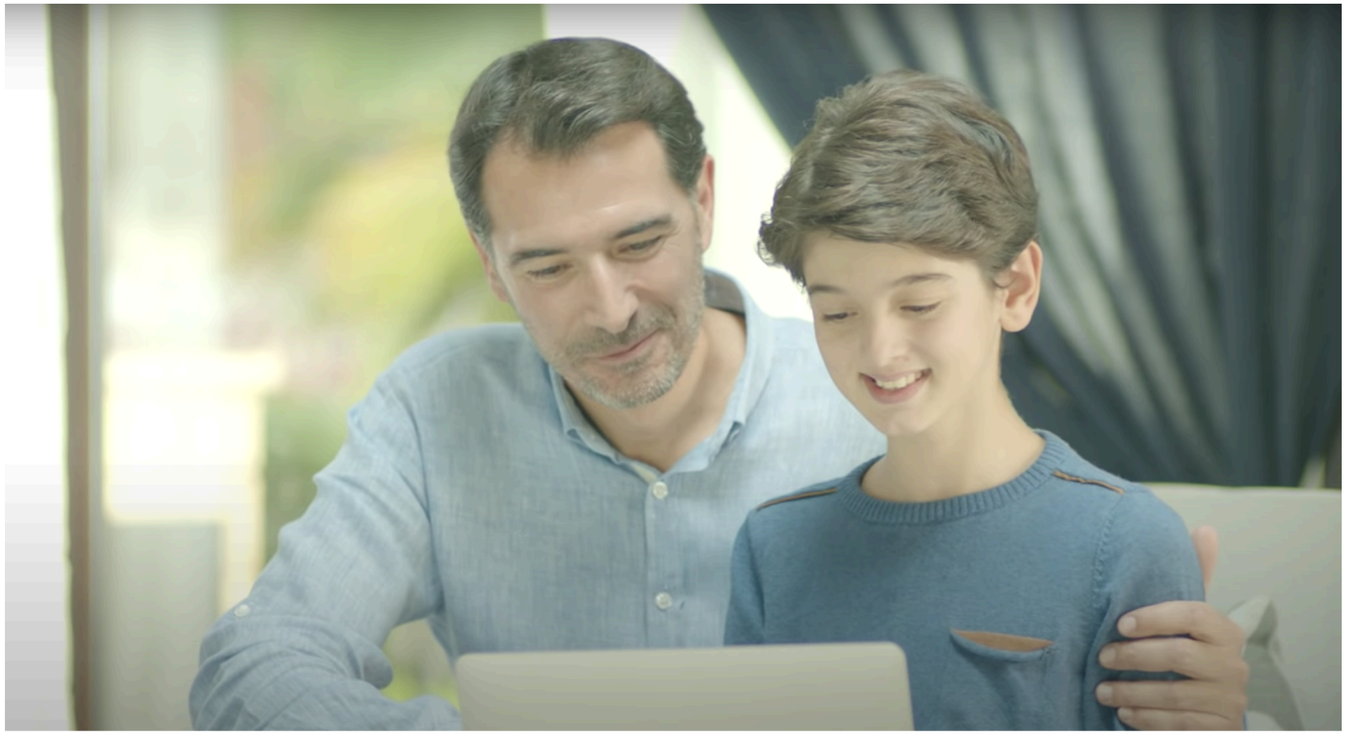

Eba Dışında Gerçekleştirilen Etkinlikler

Veliler, TEGV çocuklarının %50 sinin her gün en az 2-3 saat verimli bir şekilde eğitsel etkinlikler yaptıklarını ifade etmişlerdir. Bu etkinlikler arasında:

- Whatsapp üzerinden öğretmenlerinin göndermiş olduğu ödevleri yapıp kontrol için gönderme.
- Kaynak kitaplardan test çözme
- Youtube videoları izleme (deney, bilim videoları, İngilizce çizgi film)
- Okulistik, morpa kampüs gibi platformlardan konu tekrarı yapma

Bunun dışında ev işine yardım, bilgisayar oyunu oynama ve elişi etkinlikleri yapma vurgulanmıştır.

Velilerden Uzaktan Eğitime Dair Öneriler

84 Velimizden gelen öneriler aşağıdaki şekilde gruplanmıştır:

- Eba'daki ders süresinin arttırılması
- Eba'daki konu tekrarlarının azaltılması (veliler çocukların bundan dolayı izlemeyi bıraktıklarını iletiyorlar)
- Etkileşimin yoğun olduğu sanal sınıfların oluşturulması. (Veliler daha farklı tarif etseler de buna işaret ediyorlar)Videolu yüz yüze eğitim gerekli (Kendi öğretmenleri ile)
- Yoğun dosyaların çıktı almayı gerektiren etkinliklerin gerçekleştirilememesi
- TEGV in anket sonuçlarını Milli Eğitim ile paylaşması
- Ailelere psikolojik destek
- Cumartesi ve Pazar günleri akşama doğru EBA TV'de tiyatro, diksiyon gibi etkinlik saatleri eklenmesi (sosyal etkinlik ihtiyacı)
- Her çocuğun ilgi alanı farklı olduğu için EBA da özellikle reklam aralarında verilen "oyun vb" farklı alanlarda olması
- TEGV sevgisi, TEGV'e teşekkürler. (TEGV etkinlikleri için ve bu dönemde yalnız bırakılmadıklarını hissettirdiği için)

Sonuç ve Öneriler

Çalışmada, Covid 19 Uzaktan eğitim döneminde, sosyo-ekonomik olarak dezavantajlı olan bölgelerde ailelerin ve çocukların eğitim faaliyetlerine önem atfettikleri ve uyum sağlamaya çalıştıkları görülmektedir.

Öğrenciler çoğunlukla EBA'yı televizyon üzerinden takip etmekte ve öğretmenlerinin telefonla gönderdiği ödevleri tamamlamakta; yarıya yakını sanal sınıflara yüklenen materyalleri kullanmakta ya da diğer dijital ve kitap kaynakları kullanarak özellikle konu tekrarı yapmakta ve test çözmektedirler. Bunların yanında, öğretmen ve sınıf ile canlı etkileşim yüzdesi çok düşük, öğretmeni ile nadiren iletişim kuran çocukların oranı ise %20'lerdedir.

Öğretmeni ile düzenli etkileşim halinde olanların yoğunlukla cep telefonu/ whatsapp üzerinden öğretmenlerinden ödev alıp, yaptıkları ödevleri kontrol için yeniden whatsapp üzerinden geri yolladıkları görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Bu etkileşimsizliği/ sınırlı etkileşimi arttırmak ve uzaktan eğitimi toplumun her kesiminde normalleştirmek için:

- Kriz anında ve sonrasında özellikle sosyoekonomik olarak dezavantajlı bölgelerde sürece uyumda okulun ve öğretmenin rehberliği ve desteğinin sistematik olarak sağlanacağı bir yapı kurulması faydalı olacaktır. (Okulların öğrenci destek prosedürlerinin oluşturulması)

- Covid19 döneminde yoğunlukla tecrübe edilen ve başarılı sonuçlar alınan model «senkron yüz yüze eğitim, canlı sınıf» olarak ortaya çıkmaktadır ve veliler de bunun ihtiyacını vurgulamaktadırlar. Bu modelin sağlanması için toplumun her kesiminin alım gücüne uygun olarak fiyatlandırılmış basit tabletlerin piyasaya sürülmesine ve internet erişiminin kamu ve özel sektör işbirliği ile düşük gelirli bölgelerde ücretsiz olarak sağlanmasına ihtiyaç vardır.

- Eğitim sisteminde kitap- defter gibi geleneksel araçların yerini, çocukların tabletlerinin alması konusu konuşulmaya başlanmalıdır. Normal zamanda ve bu gibi kriz anlarında eğitsel araçların devamlılığı sağlanmalıdır.

- Çocukların İngilizce ve Matematik alanında yalnız çalışmaları daha zordur; bu alanlarda bir yetişkin desteğine daha fazla ihtiyaç duymaktadırlar. Bu alanlarda verimli etüd modelleri çalışılmalıdır.

- TEGV eğitim modeli, gönüllüsü ve çocuk erişimi ile, ana alanları ile, online canlı sınıf eğitimine çok uygundur ve en kısa zamanda bu modeli doğru sistem kurgusu ile hayata geçirmeli, yalnızca kriz dönemlerinde değil sistemli olarak online etkinliklerle Türkiye'nin her noktasında MEB tarafından sunulan eğitime destek olmaya devam etmelidir.